

VSHL-NYTT

ORGAN FOR VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

NR. 1 1983 ÅRG. 1

V E L K O M M E N T I L

V E S T O P P L A N D S L E K T S H I S T O R I E L A G !

Ja nå er det blitt en realitet det som startet som en flyveide i fjor høst, 18 januar ble stiftelsesdagen vår.

Som dere vil se annen steds i bladet har vi satt opp møtene for resten av året, vi har valgt en annen ukedag en vi har brukt før og håper at den vil passe for de fleste.

Vi håper at vi skal kunne skape et miljø både for den erfarne og uerfarne slektsgransker, at vi kan bli et forum der vi kan utveksle synspunkter og erfaringer, ikke minst her håper vi at arbeidet med anekartoteket vårt med tiden vil bli til stor hjelp for medlemmene, likeså at tidsskriftet vårt skal bli til glede og nytte i slektsarbeidet.

I løpet av året vil vi satse på å få gode foredragsholdere på møtene, på et møte vil vi også besøke museer i distriktet.

Vi håper at dere som har vært innom oss på de møtene vi har hatt kommer igjen og blir medlemmer, og til dere som av ulike grunner ikke har kunnet komme før: Vel møtt til foreningen vår.

Formannen

LAGSNYTT

Vestoppland Slektshistorielag ble stiftet på et møte på Gjøvik Bibliotek 18. januar 1983. Vel 40 interesserte slektsgranskere fra hele distriktet vedtok med små forandringer de foreslåtte statutter for laget:

1. Formål

Foreningen har til formål å vekke og fremme interesse for slektsgranskning. Den har til formål å danne bindeledd mellom de som interesserer seg for slekthistoriske spørsmål og på beste måte rasjonalisere det genealogiske arbeid i Vestoppland.

2. Medlemskap

Enhver kan bli medlem av foreningen. Medlemskapet trer i kraft når medlemskontingenten er betalt. Medlemmene forplikter seg ved sin opptagelse i foreningen å følge dens vedtekter og regler.

3. Kontingent

Årskontingenten fastsettes av årsmøtet. Kontingenten betales innen 1. mars. For 1983 er denne kr. 50. Unnlater noen å betale kontingent etter påkrav, opphører medlemskapet.

4. Møter

Møter holdes i regelen én gang pr. måned. I sommerhalvåret arrangeres sammenkomster etter styrets nærmere bestemmelse.

5. Årsmøtet

Foreningens øverste myndighet er årsmøtet. Årsmøtet ledes av en valgt dirigent. Alle medlemmer som er til stede, har stemmerett såfremt de har fylt sine forpliktelser ovenfor foreningen. Når ikke annet er bestemt, fattes vedtak med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet avgjør formannens stemme. Årsmøtet er gyldig når minst 20% av medlemmene er til stede. Ordinært årsmøte skal holdes i januar måned hvert år. På årsmøtet behandles vanlige årsmøtesaker - bl.a. valg. Ekstraordinært årsmøte innkalles av styret når dette finner det nødvendig, eller når minst 10% av medlemmene krever det. Årsmøtet innkalles av styret med minst 14 dagers varsel. Innkallingen skal inneholde dagsorden, årsberetning og regnskap.

6. Styret og tillitsmenn

Foreningen ledes av et styre på 7 medlemmer: Formann, sekretær, kasserer og tidsskriftstyrer, dessuten består styret av 3 medlemmer hvorav 1 skal være valgt fra hvert av historielagene i Gjøvik og på Toten og 1 fra Land. Styret har 3 vararepresentanter. Disse velges for ett år om gangen. Formann, sekretær, kasserer og tidsskriftstyrer velges 2 år av gangen slik at formann og kasserer velges det ene år og sekretær og tidsskriftstyrer det annet år. Tidsskriftstyrer er også nestformann. De øvrige styremedlemmer velges for ett år av gangen. Foreningens tillitsmenn er:

1. 2 medlemmer til tidsskriftkomiteen
2. 2 medlemmer til revisorer
3. 3 medlemmer til valgkomite

Disse velges for ett år av gangen. Alle har plikt til å motta valg til styre eller tillitsverv. Styremedlemmer og tillitsmenn kan etter to års virke be seg fritatt for verv for like langt tidsrom.

7. Styremøter

Styret innkalles av formannen eller når minst tre av de andre styrerepresentantene ønsker det. Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er til stede, og disse er enige. Ved stemmelikhet i styresaker avgjør formannens stemme. Det føres protokoll over styrets forhandlinger. Protokollen undertegnes av samtlige tilstedeværende etter at møtet er slutt. Medlemmene blir gjort kjent med styrevedtak på det etterfølgende møte.

8. Statuttendringer

Forslag til statuttendring meldes styret skriftlig med minst en måneds varsel. Forandringer i statuttene kan foretas av årsmøtet med 2/3 flertall. Forslag til forandringer sendes alle medlemmer på forhånd med 14 dagers varsel.

9. Oppløsning

Oppløsning av foreningen kan bare skje når en slik beslutning er vedtatt av 90% av medlemmene på to påfølgende årsmøter med minst 6 måneders intervall. Foreningens aktiva skal ved en oppløsning tilfalle Oppland Fylkesbibliotek, Gjøvik til bruk i lokalhistorisk avdeling.

Det ble så holdt valg av styre:

Formann: Ole M. Granum
Tidsskriftstyrer/nestformann: Henry Hoel
Kasserer: Fredrik Dyhren
Sekretær: Jan Eilert Jaatun

Valgt fra Toten Historielag: Svein Erik Ødegaard
Fra Gjøvik Historielag: Per Braastad
Fra Land: Leif A. Wien

Vararepresentanter:

Anne Marie Markussen
Nora Synsteli
Ole Skonnord

Valgkomite:

Berit Østby Deglum
Rolf Holmen
Arvid Stubberud

Revisorer:

Hans Bjørnstad
Arne Amundgård

Tidsskriftkomite:

Knut Buskum,
Arne Amundgård.

Første styremøte i Vestoppland Slektshistorielag ble holdt på Gjøvik Bibliotek torsdag 27. jan. 1983.

1. Det ble vedtatt en møteplan for 1983. Torsdager ble sett på som en heldig dag og det ble foreslått å ha langmøter:

17. februar, 17. mars, 14. april og 5 mai.

Det 1. møtet til høsten blir 8. september, deretter 6. oktober, 3. november og 1. desember.

Møtene skal vanligvis legges til Gjøvik bibliotek, men 14. april kan gruppene også møtes på Toten- og Land Museum.

Møtetid blir som før kl. 1900 (7).

2. Foreningen må ha noen økonomiske ben å stå på, og det ble vedtatt å søke om kulturmidler fra de aktuelle kommuner, banker og fra fylket. Videre kan en søke AOF om støtte til leder for studieringer.
3. Det ble videre vedtatt å gi ut et medlemsblad 4 ganger i året. Det ble sett på som mest hensiktsmessig å beholde A 4 størrelsen på medlemsbladet. Etter noen år kan det bli aktuelt å gi ut interessante artikler i bokform.
4. Under posten eventuelt orienterte Knut Buskum om en måte å registrere forfedre på. Et kartoteksystem vil kunne forhindre at flere medlemmer bruker mye tid på de samme problemene. Buskum vil forhøre seg om priser på kartotekkort i passende størrelse. Han, Arne Amundgård og Henry Hoel vil arbeide videre med saken.

Formannen nevnte tilslutt at det kan bli aktuelt å samarbeide med Fylkesbiblioteket om innkjøp av slektshistorisk materiell - mikrofilmer, mikrokort, fotokopier o.l. Det kan også bli aktuelt å kjøpe eget leseapparat for mikrokort eventuelt mikrofilm, men dette avhenger av lagets fremtidige økonomi.

Hilsen sekretæren.

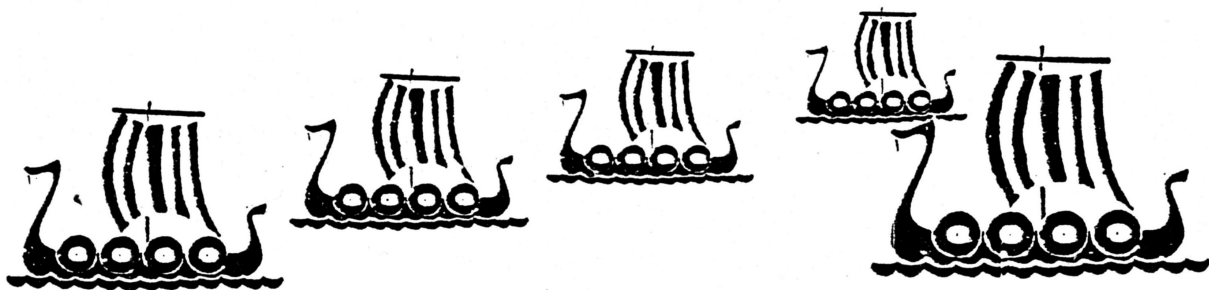
MEDLEMSKONTINGENT.

Postgiro sendes til alle som er registrert hos oss. Blanketten fungerer også som medlemskort.

Vi håper så mange som mulig benytter blanketten og blir medlem i foreningen.

FORENINGENS ADRESSE.

Alle skriftlige henvendelser sendes til: VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIE-
LAG, BOKS 266, 2801 GJØVIK.

ETTERLYSNINGSSPALTE.

VSHL-nytt prøver å få igang en etterlysningsspalte. Er det noen lesere som har spørsmål (etterlysning) om forfedre send det til oss og vi tar det inn i denne spalte. Svaret håper vi også å komme med samme steds. Innleveringsfrist for innlegg i neste utgave er satt til 1. april.

SLEKTSLITTERATUR PÅ TOTEN MUSEUM

Generelle ting

Genealogi og arverettsregler. Av Christian Spangen.
Særtrykk av Norsk Slektshistorisk Tidsskrift XII hefte nr. 4 12 s.

Hedmark Slektshistorielags tidsskrift I-VII.

Navneloven av 9. februar 1923. Med innledning og kommentar. Ved Henrik Lundh. Kristiania 1924 100 s.

Norske døbenavne med deres betydning og Oprindelse. Av Bernt Støylen.
Kristiania 1887, 112 s.

Norsk navnesed. Ei utgreiding um norske mannenovn. Av Eivind Vågslid.
Oslo 1932. 76 s.

Norsk Slektshistorisk Tidsskrift I-XII
Oslo 1928-1950

Norske Slægter. Av Haagen Krog Steffens
Kristiania 1911 258 s.

Rettleiing i gards- og ættegransking. Av Einar Hovdhaugen.
Oslo 1958.

Runar. Slektshistorisk tidsskrift for Østfold. 1981 -

Slekt og miljø. Nøkkel til slektsforskning. Veiledning for begynnere. Av C. S. Schilbred.
Oslo 1976 104 s.

Slekten. Innføring i ættegransking. Av Fin Michaelsen.
Oslo 87 s.

Slektstavler (fra Toten). Av Pål Gihle.

Spørsmål 1.

Er det noen som kan gi opplysninger om Johans (Johannes) Hansen, g.m. Berit Johansdtr. bodde på Hond, Søndre Land 1801 var da 66 år. Han hadde bl. annet 2 sønner, Hans g.m. Rønnaug Knudsdtr. fra Brenden, Søndre Land, datter av Knud Olsen og Gunhild Guldbredtr. Hans Johansen og Rønnaug Knudsdtr. bodde senere på Roseteie 1806, selveier Rosethaugen 1816. Johans (Johannes) var 21 år 1801 og ugift.

Spesielle ting

Amundsen, Roald

Roald Amundsens stamtavle. Av Ingebret Aas.
Sarpsborg 1941 36 s.

Bergenske slekter

Bergenske Borgerfamilier. Av Egil Danielsen og Lars Johan Danbolt.
Bergen 1972 195 s.

Bielke

Utdrag av Bernt G. Bielkes opptegnelser om Slekten Bielke.
1977. 47 s.

Bjørnstad

Gården Bjørnstad store i Østre Toten og slekten derfra. Av N. Rustad.
Oslo 1943. 31 s. + slektstavler.

Bratt

Den norske Bratt-slekten. Av Jon Bratt Otnes.
Tavle fra 1970.

Burull

Stamtavle for slekten Burull. Av Leif Burull.
Hamar 1938. 72 s.

Darre

Den yngre Darre-slekt. Agnatlinjen Darre-Kaarbø. Av Olaus Schmidt.
Trondhjem 1956. 134 s.

Evenrud (Kapp)

Evenrud i hundrede Aar 1819-1919. Av Jens Raabe.
Kristiania 1919. 46 s.

Flaen

Flaen-slekta 1699-1972. Av Reidar Reinsvollsveen.
17 sider.

Fremming

Slægten Fremming. Av Kim Bengtson og Arvid Flemmen.
1972. 74 s.

Fron-slekter

Fron-slekter. Av Even og Peter Svipe og Jakob Haraldseid.
Hundorp 1949 223 s.

Gjørvad

Slektsboka for Gjørvadætta. Av Olav Gjørvad.
Toten 1944. 152 s.9

Hans Hansen

Hans Hansens barn og deres etterslekt. Av Aksel Amlie.
10 s.

Hoff

Præsten E. C. F. Hoffs forældre og søskende samt et forsøg paa en Opstilling
af hans efterkommere. Av Alfred Hoff.
København 1938. 16 s.

Herlog Hudfat

Herlog Hudfat. Person, gods og nærmeste etterslekt. Av Svein-Erik Ødegaard.

Særtrykk av Norsk slektshistorisk tidsskrift 1982.

Janson

Etterkommere av Johannes Janson (fra Sverige) og Carolina Persdotter (fra Elverum). Av Ole Kristian Fangan.
Fall 1980 23 s.

Krabbe

Fredrik Anton Monrad Krabbe 1808-1881. Ligprædiken av K. P. Lund og Slægtsopptegnelser av A. Thiset.
Kjøbenhavn 1882 46 s.

Lange

Slektsbok over en fra Holsten til Norge indvandret slekt Lange. Av Albert J. Lange.
Christiania 1917. 174 s.

Listerud

Marthe Olsdatter Listerud c. 1686-1769. Av Sv. Bang.
1972. 14 s.

Malterud m.fl.

A family history 1482-1982. Av M. Eugene Rudd.
Nebraska 1982 120 s.

Carl Malterud

Carl Malterud 1871-1971. Av Elise Seip.
12 sider.

Midtbu

Descendants of Even Pedersen Holte Midtbu 1833-1905 og Marthe Marie Paulsdatter 1836-1924. Av Jean M. Mitby.
1980 52 s.

Moestue

Slekten Moestue. Av Sven Moestue.
Oslo 1964. 312 sider.

Mylius

Nachrichten der Familie Mylius.
1980 s. 625-728.

Mylius

Familien Mylius-Schleiz i Norge og en gren til USA 1789-1982. Av Øivind Mylius.
Manuskript 1982. 51 s.

Nøttestad

Nøttestadslekten fra Stange. Av M. Veflingstad.
Hamar 1941. Særtrykk av Hedmark Slekthistorielags tidsskrift. 34 sider.

Oudenstad

Slekten Oudenstad fra Snerthingdal. Av Halvard Oudenstad.
Gjøvik 1958 314 s.

Ouren

Some Norwegian American Ouren (and Hagens from Toten).
1980. Utklipp, slektstavler m.v.

Riis

En østlandsk slekt Riis. Av S. H. Finne-Grønn.

Oslo 1935 49 s.

Ringvold

Oslofamilien Ringvold fra Toten. Av Fernando Ringvold.

Oslo 1976 56 s.

Rustad, øvre

Gården Rustad øvre i Østre Toten og slekten derfra. Av N. Rustad.

Oslo 1942 71 s.

Sandbekken

Sandbekken-slekta 1769-1972. Av Reidar Reinsvollsvæen.

27 sider.

Schilling

Slekten Schilling. Av Fredrik Schilling.

Oslo 1954. 274 s.

Sommerfelt

Stamtavle over Slægten Sommerfeldt henholdsvis Sommerfelt. Tillæg av 1922 ved R. Sommerfelt.

Sommerfelt

Slekten Sommerfeldt-Sommerfelt. Av Aage Barfoed.

Oslo 1954 87 s.

Stenberg

(I anledning) Slektstevne på Stenberg, Toten Museum 1977.

Stigen

Ættebok for Ivar Knutson Stigen. Stadsbuøyen i Folldal.

Tynset 1969. 90 s.

Storsveen

Storsve-slekten fra Espa. Av Terje Sjøgaard.

Oslo 1980. 166 s.

Støen

Ætt og minne. (Kring garden Støen i Folldal).

Trondheim 1968. 137 s.

Sukkestad

Sukkestad-slekta. Av Oline Sukkestad.

Hamar 1974. 21 s.

Sjøberg

Slekten Sjøberg. Av Otto T. Sjøberg.

Hamar 118 s.

Tandberg

Tandberg family history. Av Carl og Amy Narvestad.

Granite Falls 1982.

Weidemann

Stamtavle over Slekten Weidemann. Av Lars F. H. Weidemann.

Trondhjem 1892 50 sider.

Wexelsen

Stamtavle over familien Wexelsen - Wexels. Av Mikael Sundt.

Kristiania 1910, 24 sider.

Øye

Forfedre og etterkommere til Ole Jensen Øye 1834-1918. Av Magne Øye.

1981. 36 sider.

KVIFOR ÆTTEGRANSKING?

Dette og liknande spørsmål blir stilte ein gong i blant og der kan sikkert gjevast mange slags svar. Ein god del vil vel seia at det er morosamt og spennande å drive med slektsforskning, "Elles gjorde eg det ikkje". Det er interessant, det er avslappande. "Det går ikkje lenge før tankane kjem inn i eit "lykkeleg" spor når ein set i gang med forskning av dette slaget".

Dette med slektsforskning har vel også av enkelte vore rekna som liksom ikkje å vera seriøst nok. Slektsforskning er ikkje eit fag som ein vanlegvis kan ta eksamen i ved universitet og høgskolar. Det er neppe noko svært matnyttig fag, men det er eit fag som er nærskyldt med historie og andre fag. Ein kan lære både historie og sosiologi ved å sysle med ætTEGRANSKING. Og ein kan få innblikk i mange ting både glede og sorg, både mindre hyggelege og meir hyggelege ting.

Når eg i si tid tok til med slektsforskning, så hadde vel det fleire grunnar. Dei fyrste enkle slektstavlene sette eg opp da eg var fjorten år gamal, andre har alt drivi på eit par år da. Eg tok til med meg sjølv og tok så foreldre, besteforeldre og oldeforeldre. Lenger kom eg nok ikkje den gongen. Men alt da tok eg til å forstå kor enormt mange forfedrar ein har og kor spreidd utover dei har levd, sjølv om det nok også etter kvart vart klart for meg at hovudt_yngda av dei budde i dei næraste bygdene, men med ein og anna personen som hadde røter mykje lenger unna ja faktisk heilt til Frankrike.

Eg spurde fyrst foreldre, og dernest andre slektningar og naboar. Og alle visste ein god del, men det vart meir uklårt for dei når dei kom noko vidare bakom 1850 og der omkring. Men det viste seg at onkelen min hadde høyrd historier om nokre viltre ungdomar som hadde budd på farsgarden heilt ned på 1600-talet. Ja, seinare har eg funne at dei truleg fløtte frå garden kring 1631 da slekta vår kom der, og da må ein vel kunne gå ut frå at historiene har sine røter også så langt bak i tida. Og det er interessant nok.

Ein dag i 1956 fekk eg helse på ein fjern slektning frå Nord Norge. Han hadde med seg ei slektsbok (Den yngre Darre-slekt) der det også var ein del opplysningar om farslekta mi. Denne boka las eg nokså mykje og har studert den seinare også for ei slektsbok kan ein vanskeleg lesa på eit par dagar. Ein vil måtte vende attende til den gong etter gong, for ein får gjerne bruk for opplysningar som der er å finne.

Det var ei Ragnhild Amundgard som vel vart tvinga til å gifte seg. Ho laut bøye seg og det ser ut til at ho laut seg innordne, men til sist drog nå mannen sin veg, og eldstesonen fløtte nordover i landet og Ragnhild drog etter. Og der lever etterslekta også i dag. På slutten av tida ho budde i fødebygda, fekk ho to døtrer utanfor ekteskap med ein som var verge for henne. Desse to er ikkje nemnde i slektsboka, ikkje ein gong i ein fotnote. Nå kan jo det vera forståeleg nok etter som det var slekta til mannen som boka handlar om. Men likevel...

1958-60 vart eg buande på Hamar, og det gjekk ikkje lenge før eg la vegen innom Statsarkivet i Strandgata. Og det burde eg vel kanskje ikkje ha gjort, for det vart svært mange turar dit, og det laut sjølv sagt gå utover noko. Ein fekk ikkje karakterar av å sitja i Statsarkivet, men det var andre fag ein fekk karakterar i, og desse kunne vel ha vore betre om tankane hadde gått i rett lei støtt. Men gjort er gjort, og tida i Statsarkivet var artig. Eg treffe ein god del av den eldre generasjon som dreiv der og såg kor travelt dei hadde det. Sume kom innom berre ein time eller så for dagen på veg frå arbeidet, men mangt fann dei nok gjennom eit langt liv.

På Hamar treffe eg også Per Berg som var frå same bygda som eg. Eg besøkte han fleire gonger og fekk opplysningar frå han og hadde mange artige samtaler. Han hadde samla veldig mye men rokk ikkje å skrive så svært mykje, men det veldig materialet etter han kjem nå til nytte ved utarbeiding av bygdebok.

Gjennom åra har eg da skrive ein del om lokalhistoriske og slektshistoriske emne.

Emnet interesserer meg og eg trur det interesser mange andre også. Ein del personar har nok eit forkjært forhold til dette med slektsforsking, men for dei fleste er det nå slik at ein gjerne vil finne ut så mykje som råd. Og ein person blir ikkje mindre fasinerande fordi om han kom borti lensmannen for ei eller anna saka. Kvinner som fekk mange ungar utanfor ekteskap, maner også til ettertanke.

Vel dette var nokre spreidde ord om ættegransking. Og eg vonar at andre vil ta stafettpinnen opp å skrive om dette eller andre nærskylde emne til skriftet vårt. Vi som steller med det, kan ikkje sitja å skrive alt sjølve og er avhengig av hjelp frå medlemmene om det skal bli eit godt skrift vi skal gje ut.

Arne Amundgård.

SKØYTEKONGEN OSCAR MATHIESEN VAR AV TOTEN-SLEKT

I denne artikkel skal en forsøke å fortelle om Oscar Mathiesens farsslekt som stammet fra Toten. Mannslinja går tilbake til "Berg i Lien" som det ble skrevet om i TOTN for 1970. Slektsrekkene blir ordnet med nummer for hvert ledd, og de fleste opplysningene er fra arkivet på Toten Museum.

Oscar Mathiesen var jo som alle sikkert vet en fremragende skøyteløper. Således ble han verdensmester fem ganger, europamester tre ganger og norsk mester hele seks ganger. Han satte 14 verdensrekorder og 18 norske rekorder. 1916 ble han imidlertid profesjonell. Men så litt om noen av hans forfedre!

1. Hans Pedersen Berg 1610-1679 og hustru Angjerd Olsdatter Tømmerhol 1616-1679. En vet ikke noe mer bakover på Berg men Angjerds forfedre vet en noe lenger bakover, se TOTN 1970). De var bosatt på Berg i Østre Toten og fikk åtte barn hvorav fem sønner.
2. En av sønnene var Daniel Hansen 1648-1725 og gift med Anne Guldbrandsdatter 1649-1711. De var bosatt på Evenrud ved Kapp og fikk tre sønner.
3. Hans Pedersen Evenrud 1719-1800 var gift med Marte Paulsdatter Enger 1731-1814. De fikk ni barn og den nest yngste av dem var:
4. Paul Hansen Evenrud f. 1770 gift 1797 med Anne Hansdatter Negård f. 1772. I en del år bodde de på Evenrud og fra ca. 1809 på Ostviken nærmere Mjøsa. Til å begynne med var de husmannsfolk, 1816 er de sagt å være selveiere. De fikk fire barn.
5. Peder Paulsen Ostviken 1799-1872 ble gift 1819 med Mari Evensdatter Smørviken f. 1794. De bodde lengste tida i Ostviken og er tittulert som innerster (leieboere). Seks barn.
6. Mathias Pedersen Evenrud f. 1820 ble gift 1845 med Marte Nilsdatter Evenrud f. 1815. De var husmannsfolk og bodde først på Evenrud, seinere på Kilestranden og til sist på Undesløstangen. Sju barn og nummer fem fikk navnet Carl Anton.
7. Carl Anton Mathiesen født i Østre Toten 17. oktober 1852, flyttet til Oslo og døde der i 1903, Han var tolloppsinsmann og var gift med Pauline Pedersen som døde 1905. De ble altså foreldra til skøytekongen:
8. Oscar Mathiesen født i Kristiania 4/10 1888 og døde 1954. Han inngikk 1910 ekteskap med Sigrid Ellefsen f. 1888. Ei tid var han butikksjef. Men mest kjent ble han jo som skøyteløper og kom der til å bety mye både for samtida og ettertida. Og han hadde altså noen av sine røtter på Toten...

A. A.